

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Moralitate, Natvra, Et Effectibvs Actvvm
Svpernatvralivm In Genere Et Fide, Spe, Ac Charitate,
Speciatim**

Coninck, Gilles de

Antverpiae, 1623

Dvb. V. Qua ratione fides sit maior in vno quàm in alio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79645)

D. V B I V M V.

Qua ratione fides sit maior in vno, quam in alio.

⁴⁵ *D. Thomas.* **D**iuis Thomas 2. 2. q. 5. ar. 4. responderet fide posse esse maiorem in vno quam in alio. Primò, ex parte obiecti materialis, quia qui habet maiorem cognitionem rerum fidei, plura explicitè credit, quam alius qui habet minorem earumdem cognitionem. His adde, quosdã simpliciter plura credere quam alij, non solum explicitè, sed etiam implicitè credant. v. c. nunc credimus Cornelium Act. 10. misisse nuncios, qui quærent S. Petrum; illumque ab hoc postea in fide instructum, & deinde baptizatum fuisse, & alia similia particularia quæ Apostoli egerunt; quæ antiquis Patribus neque explicitè, neque implicitè fuerunt reuelata, vnde ipsi ea nullo modo potuerunt credere fide diuina; quia hac nihil possumus credere quod reuelatum nõ sit. Item quædam interdum aliquibus in particulari reuelatur, quæ circa eorum statum particularem pertinent, quæ antea nullo modo fuerunt reuelata, & consequenter non potuerunt fide diuina credi.

⁴⁶ Secundò, docet fidem posse esse maiorem ex parte subiecti, idque rursus dupliciter. Primò, ex parte ipsius intellectus, propter maiorem certitudinem & firmitatem. Secundò, ex parte voluntatis, propter maiorem promptitudinem, seu deuotionem aut confidentiam.

Circa quæ apparet quædam difficultas. Nam cum fides nostra nitatur testimonio primæ veritatis omnino infallibili, idque firmissimè, ita vt nihil credam firmitus, videtur fides non posse esse certior in vno, quam in altero. Sed respondeo, hinc solum probari, fidem non posse certior esse in vno quam in alio, quantum est ex parte obiecti formalis. Item ex parte subiecti (modò sit vera fides theologica) necessariò esse firmiorem quous alio assensu naturali; cum hoc tamen optimè consistit, quòd vnus alijs firmitus fidei mysteria vera fide theologica credat. Nam qui promptè & immobiliter obiectis fidei adheret, firmitus ea credit, quam is qui difficulter & mobiliter iisdem adheret; ita vt accedente tentatione facile possit à sua fide dimoueri. Sicut etiam omnes qui Deum verò actu caritatis amant, eum ament super omnia, tamè vnus eum etiam appetitiuè magis alio amat, vt infra suo loco ostendam: ita quous omnes ijs, quæ vera fide diuina credimus, firmitus assentiamur, quã a ita ratione cognitis, tamen fieri potest vt vnus alio firmitus iisdem assentiat. Posito autem quòd vnus alio firmitus articulos fidei credat, etiam ceteris paribus eosdem certius credit; quia quo assensus est firmior, eo ceteris paribus est certior: sicut quo est infirmior, eo ceteris paribus est incertior. vide dicta disp. 14. dub. 4. n. 44. & c.

⁴⁷ Ex his patet varijs modis posse contingere fidem esse perfectiorem in vno, quam in alio. Primò, intensiue, quia is qui plures & intensiores fidei actus elicit, habet habitum intensiorem. Secundò, extensiue, quia nimirum vnus plura

credit, quam alius, iuxta dicta supra. Tertio, ratione maioris firmitatis ac certitudinis, iuxta dicta n. 47. Quarto, ratione maioris promptitudinis ac facilitatis exequi in actum. Provenit autem hæc maior firmitas ac promptitudo Primò, ex clariore rerum fidei propositione, aut apprehensione, qua quis siue ex ingenij inclinatione, siue ratione maioris & frequentioris meditationis, aut etiã ex diuina gratia & illustratione clariùs & perfectius obiecta fidei vt credibilia, ac notas suerationes eorũ credibilitatem persuadentes apprehendit, atque ita faciliùs & firmitus ijs adheret. Secundò, eò quòd alicui pauciores difficultates credendi, siue rationes, quibus fides possit impugnari, occurrant. Quæ causa sæpè nascitur ex priore: quò enim aliquis clariùs apprehendit res fidei vt credibiles, eo minus turbatur rationibus ei in specie contrarijs, aut etiam hæc minus ei occurrunt.

Alias etiam provenit ex simplicitate ipsius credentis, siue quia hic nequit apprehendere subtilitatem aut vim rationum, quæ secundum apparentiam fidei repugnant, atque ita ijs non turbatur, aut etiam ei nunquam occurrit; precipuè tamen hæc proveniunt ex gratia Dei nos custodientis ac impediens ne nimium eiusmodi rationibus turbemur.

Tertio, hæc facilitas provenit ratione maioris habitus acquisiti; hi enim habitus nõ solum per actus naturales, sed etiam per supernaturales acquiruntur, & vtroque facilitant.

Quarto, ratione maioris feruoris ipsius voluntatis: hæc enim bene & teruè affecta erga Deum & reuerentiam primæ veritati debitam, facile efficit, vt intellectus vehementer apprehendat tamquam certissimè & sine vlla ulteriore inquisitione constantissimè credenda ea, quæ vt à Deo reuelata nobis Ecclesia proponit: qua apprehensione posita facile ijs assentitur. Et hæc fidem solet consequi magna in Deum fiducia, siue spes quous ad salutem pertinentia ab eo consequendi.

Item hæc solet sæpè vocari fides miraculorum; ac de ea videtur locutus Dominus Matth. 17. vbi discipulis ait: *Amen dico vobis si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis monti huic, Transi hinc illuc, & transibit.* Exigit enim ab ijs fidem feruendam & coniunctam cum magna fiducia, sicut granum sinapi calidum & efficax est.

Quintò, demum fides redditur perfectior ratione caritatis eam moraliter informantis, à qua eius actus accipiunt dignitatem moralem, & quòd sint de cõdigno meritorij vitæ æternæ.

Ex his facile est respondere ad illam difficultatem, quam hic aliqui proponunt, an fides possit minui: Dicendum enim est habitum fidei secundum perfectionem suam intrinsecam siue physicam, siue secundum intensionem non posse minui, quia per actum hæreos tota tollitur. Item alij actus ei non contrariantur secundum perfectionem physicam, siue intensionem, sed solum secundum perfectionem extrinsecam aut moralem, adeoque per hos non minuitur in priore perfectione, sed solum in secunda, quatenus nimirum homo amissa per peccatum mortale gratia, nequit amplius elicere

Quidam fideles & explicitè & implicitè plura credunt quam alij.

Act. 10.

Fides in vno est firmior, atque ita certior quã in alio.

Fides varijs modis est in vno perfectior, quã in alio.

Vnde omnia sunt maiore facilitate firmiores. scilicet fidei.

48

Matth. 17. Quæ dicitur fides in ijs colorum.

49 Vtrum Actus possit minui.

cere actus fidei meritorios, & redditur etiã (apè minus promptus & constans in credendo, nec habet illam fiduciam, quæ solet ex fide formata nasci.

D V B I V M VI.

Quibus actibus habitus fidei in nobis augetur, siue intendatur?

50 **H**Acin re inter omnes constar, habitum fidei intendi per actus fidei ipso habitu intensiores, quando hi eliciuntur à subiecto existente in gratia: nulla enim potest esse ratio hoc negandi. Sed difficultas est Primò, an augetur per actus fidei informis; Secundò, an augetur per actus fidei habitu remissiores; Tertio, an augetur per actus aliarum virtutum. Agimus autem hic solum de augmento secundum intentionem.

51 Circa primam difficultatem videtur absolute dicendum eum per tales actus non augetur, quia habitus virtutum supernaturalium non augetur in nobis nisi meritorie, saltem extra suspensionem Sacramenti: atqui tales actus in peccatore non sunt meritorij: ergo per eos fides non augetur. Et hanc sententiam necessariò sequuntur ij omnes, qui negant fidem vniquam infundi ante caritatem, quos citauit disp. 6. dub. 4. n. 49.

52 Fides intenditur etiam per actus fidei informes.
Sed tenendo sententiam quam ibidem n. 51. tamquam veriore amplexus sum, dicendum est hunc habitum intendi etiam per actus fidei informes, saltem quando hi sunt intensiores habitu: quia sicut primus actus fidei per modum dispositionis aut meriti de congruo potest esse causa cur Deus peccatori primò infundat habitum fidei; ita sequentes actus, præsertim si habitus sint intensiores, simili modo possunt esse causa cur Deus peccatori infundat augmentum illius habitus secundum intentionem: posito enim priore nulla est ratio negandi secundum: quare quicumque tenent prius, necessariò tenent secundum, & nominatim Bañez 2. 2. q. 5. a. 4. in 3. concl. & in fine dubij. Valentia ibidem puncto 4. in fine. Turriah. disp. 45. dub. 1. Lotca disp. 32. in fine.

Bañez.
Valentia.
Turriah.
Lotca.

Ad argumentum contrarium, Respondeo habitus supernaturales nostris actibus posse augetur non solum ex merito de condigno, sed etiã per modum dispositionis aut meriti de congruo, quando ij habitus possunt manere in peccatore. patet ex dictis.

53 Circa secundam difficultatem ij omnes qui docent gratiam habitualem in iusto non augetur per actus habitu remissiores, consequenter idem dicent de habitu fidei: est enim eadem ratio. Sed

sicut disput. 8. dub. 9. ostendi multò verius esse gratiam habitualem in iustis augetur per actus ea remissiores: ita similiter dicendum est habitum fidei augetur per actum se remissiores, quãdo hic à iusto elicitur: nam in iusto non solum caritas, sed etiam fidei actus meretur augmentum habitus, nec est ratio hoc negandi: nec puto vllum ex ijs qui prius concedunt, negaturum secundum. An verò habitus fidei etiam in peccatore augetur per actus remissiores, maius est dubium. Cum Turriano tamen supra puto, probabilius esse eum per tales actus augetur, per modum moralis dispositionis, aut meriti de congruo: præsertim cum non sit improbabile etiam habitus acquisitos augetur per actus ipsis remissiores: læpius enim eiusmodi actus exercentur experitur in nobis gigni maiorem facilitatem & inclinationem ad eosdem producendos.

Idem probabile est fieri in peccatore.

54 Circa tertiam difficultatem res est satis dubia, quia pro neutra parte habemus satis certa fundamenta. Turriah. supra citans Aragonium, negat fidem per eiusmodi actus augetur: quia alia est ratio fidei & gratia habitualis, quæ per omnes eiusmodi actus augetur, eò quòd per singulos eorum homo fiat Deo actualiter gratior, atque ita meretur gratia augmentum: per eos tamen non fit magis fidelis, atque ita non meretur fidei augmentum. Confirmari potest: quia cum caritas maneat in patria, & ei, non autem propriè fidei, respondeat visio beatifica, in qua fundamentaliter consistit tota nostra beatitudo (erit enim ibi beator, non qui hinc habuerit intensiorem fidem, sed qui habuerit hic maiorem caritatem) sicut iustus per quosuis actus supernaturales bonos meretur maiorem beatitudinem; ita etiam necessariò meretur augmentum caritatis, & consequenter aliarum virtutum moralium, quæ in sui infusione, conseruatione, & augmento cum caritate necessariò connexæ sunt. Secus est in fide quæ in patria non manet, nec cum caritate necessariam habet connexionem, atque ita non necessariò simul cum ea augetur.

Et ob dicta argumenta hæc sententia est valde probabilis in iusto habente habitum fidei intensiorem habitu caritatis. Secus tamen est dicendum in eo qui non habet illum hoc intensiorem: quia aliàs fieri posset, vt quis tandem haberet alios habitus infusos intensiores habitu fidei: quod videtur absurdum. Nam sicut alij habitus infusi tam in produci, quàm in conseruari ex Dei statuto necessariò dependent ab habitu fidei: ita etiam videntur omnino ab eodem dependere in suo augmento; atque ita non posse eo in eodem esse intensiores. vide dicta disp. 6. dub. 4. num. 60 & 61.

Habitus fidei augetur per actus aliarum virtutum, quãdo non est intensior, aliàs non.